

KRÓNIKA

KÖNYVHÓNAP '86 — Az idén Újvidék volt az Ünnepi Könyvhónap megnyitójának házigazdája. A Matica srpska Képtárban tartott megnyitón Tomislav Ketig, a Jugoszláv Oktatási Közösségek Szövetsége könyvbizottságának elnöke, valamint Rajcsán István, a VDNSZSZ Tartományi Választmánya Elnökségének elnöke mondott beszédet. Ugyanott megrendezték a Könyvek Vajdaságban című kiállítást, a Szerb Nemzeti Színházban pedig megtartották a jugoszláv írók közös irodalmi estjét. Erre az alkalomra a Matica srpska Könyvtár megjelentette a Vajdaságról szóló könyvek bibliográfiáját. Országos gos tanácskozást szerveztek a könyv, a könyvtárak és a könyvkiadók helyzetéről. A Könyvhónap keretében számos író—olvasó találkozót tartottak, október 15-e és 17-e között megrendezték a hagyományos írókaravánt, amelynek házigazdája az idén Sremska Mitrovica volt. Az írókaravánon mintegy kilencven író vett részt, akik harminc rendezvény keretében találkozhattak olvasóikkal.

Az alábbiakban Rajcsán István megnyitói beszédét közöljük:

A Könyvhónap keretében már évek óta megrendezésre kerülő kulturális akciók mindig alkalmat szolgáltatnak arra, hogy újrarendeljük néhány aktuális, s úgy tűnik, tartós problémát, amely a könyvvel, a könyv sorsával s a mai világban betöltött gyakorlati szerepével és reprezentatív funkcióival kapcsolatos. Újra és újra elgondolkodunk azoknak a társadalmi szubjektumoknak és tényezőknek a szerepéről, amelyek közvetve vagy közvetlenül részt vesznek a könyv születésében, terjesztésében és értékelésében. Nálunk egyébként gyakran szóba kerül a könyv. Nem véletlenül. Úgy tartjuk ugyanis,

hogy a könyv alapvető tényező és tényezője a kultúrának és a kulturális fejlődésnek. Ezért már évek óta tanúi és résztvevői vagyunk annak a tartós folyamatnak, amelyet a kultúra integrálódásának nevezhetnénk, melynek során a könyv beépül a szocialista öngazgatású társadalom egészébe. Művelődéspolitikánk alapvető elvei közé tartozik ennek az integrációnak a megvalósítása, amely hol gyorsabban, hol lassabban bontakozik ki, attól függően, milyen anyagi feltételek mellett és mekkora intenzitással fáradozunk a könyvek és a kultúra létrehozásán, a társadalom öngazgatási átalakításán. Manapság az integráció lassulásának vagyunk tanúi. Gondoljunk csak arra, hogy az évente megjelentetett könyvek száma csökken, a könyv egyre drágább, a raktárkészletek egyre nagyobbak, a magán- és közkönyvtárakba egyre lassabban jutnak el az igazán értékes könyvek és így tovább. Az akut nehézségek ellenére sem szabad lemondanunk az igazi kulturális értékeknek a társadalmi életbe való integrálásáról, mert a szocialista öngazgatású társadalom kultúrájában éppen ezáltal valósul meg a könyv igazi szerepe.

A könyv valós, semmivel sem helyettesíthető kulturális érték, az ember és az öngazgatású társadalom tartós szüksége. Nagyon jól tudjuk ezt, mégsem ismerjük el eléggé. Ma, amikor más kulturális és kommunikációs rendszerek igen fejlettek, nem szabad háttérbe szorítani a könyv alapvető történelmi és társadalmi funkcióját, amellyel hozzájárult az ember személyiségének felszabadulásához és gazdagodásához, tudásának gyarapításához és látókörének kiszélesedéséhez, önkritikus szemléletének kialakulásához és a világ iránti kritikai hozzáállásra neveléséhez. Már csak azért sem szabad minderről megfeledkeznünk, mert a könyv az ember életének állandó

tartozéka, az öneszmélés és az önkifejezés elősegítője. S mert egyaránt tanúja az ember múltjának, jövőjének és jelenének, egyéni és kollektív sikereinek és kudarcainak, virágzásának és megtorpanásának.

Eppen ezért úgy vélem, hogy a Könyvhónap és a keretében megrendezett irodalmi manifesztációk — a könyvkiállítások, a nemzetközi könyvvásár, a könyv felhasználásának és terjesztésének kérdéséről tartandó vita, a számos író—olvasó találkozó, a könyvtárak fejlesztése és a könyvtárállomány gazdagítása — egy irányba mutatnak: a szellemi, tudományos, szakmai és irodalmi értékek valódi demokratizálódásának megvalósulása felé. Mégpedig azért, hogy a könyv — a kultúrában betöltött szerepe által — bevilágítsa az ember mindennapjait, hogy nemesítse társadalmi környezetét, közösségét és viselkedését. A könyv nem maradhat csak a kiválasztottak szükséglete, hanem minden emberé kell hogy legyen. Mert a szocializmus mint társadalmi berendezés igazi, humanus volta nem valósulhat meg a — legtágabb értelemben vett — kultúra nélkül, s a könyv még mindig ennek a kultúrának az egyik alapvető tényezője.

Ez a felismerés késztet arra, hogy felhívjam a figyelmet egy időnkénti, ma viszont igen aktuális problémára, amely az emberhez, kultúrájához, szociális forradalmához nem méltó: a könyvvel való politikai visszaélésre. S arra, hogy némely kiadók — gyakran elkődösítő választ adva a kérdésre, vajon áru-e a könyv — mindenekelőtt a kommersziális, nem a valódi kulturális értékeket hajszolják. Így megtörténik, hogy a zugpolitikával foglalkozó könyvek — amelyek igencsak lealacsonyító és a történelem által már meghaladott szenvedélyeket, reakciós eszméi és politikai elképzeléseket élesztenek föl, mégpedig mindig a tudományos és irodalmi „írásstudás” nagyon alacsony szintjén — nacionalista és más maradi erők támogatásával nagyobb visszhangra találnak, mint az igazi, tudományos, szak- és irodalmi értékek. Mindezért természetesen

nem a könyvek a felelősek, hanem az a légkör, amely befogadja őket. A könyv mindig is a piacon volt, mindig is árulták. De a piacon levő többi termékkel ellentétben tudományos, esztétikai és történelmi értékét nemcsak a piaci sikerrel mérik. Hangsúlyozom: a piac és az igazi, valóban értékes és időálló könyv elvileg ma sem zárja ki egymást.

A könyvvel való politikai visszaélés ellen legalább két síkon kell harcolnunk. Egyrészt úgy, hogy fejlesztjük az öngazgatási viszonyokat a kultúrában, a kiadói tevékenységben, hogy az évi tervek kialakításakor az alkotóknak és a könyv olvasóinak nagyobb társadalmi befolyásra adunk alkalmat, másrészt a kultúrának és a kulturális értékeknek az öngazgatási társadalomba való integrálásával lehet leginkább útját állni, hogy a könyvkiadás és a kultúra, a zugpolitika és más hamis értékrendszer hatókörébe kerüljön.

Az igazi kulturális értékeknek a könyvek által való terjesztésében különösen nagy felelősség hárul a kritikai szemlélet és kinyilvánulás kibontakozására. Mindenekelőtt a marxista kritikára gondolunk. Szem előtt kell tartanunk, hogy a tudományos, az irodalmi és más kritika felelős a tudományos és irodalmi alkotómunka helyzetéért és irányvételéért, különösen akkor, ha rendszertelenségével és opportunizmusával a reális értékrendet megbontja, értékesnek tünteti fel azt, ami nem érték, vagy elhallgatja a valódi, tudományos, kulturális irodalmi és emberi értékeket. A kritika kétségkívül azért a légkörért is felelős, amelynek része, hogy a zugpolitikai kiadványok a könyvesboltok kirakataiban láthatók.

Tudvalevő, hogy a destruktív támadásoktól a könyv nem tudja magát megvédeni, ezért — a könyv és a kultúra érdekében — növelni kell azok felelősségét, akik részt vesznek a könyv létrehozásában, az írókét, kiadókét, a kiadótanácsokét, a kritikáét és a kritikusokét. Azok ellen a törekvések ellen, amelyek arra irányulnak, hogy a könyvet a kulturálatlanság, a

kommercializáció, a zugpolitika, a nacionalista szenvedélyek és a ponyva, sőt még néha az antikommunizmus szolgálatába állítsák, egységesen és társadalmilag szervezeten kell fellépünk. Ebben az értelemben a művelődéspolitikában is komoly és hosszan tartó feladatok várnak ránk.

A könyv és igazi, értékes tartalma a mi feltételeink között a jugoszláv szocialista öngazgatási közösségen belüli nemzeti egyenjogúságot is kifejezi. A könyvnek nálunk nagy kulturális, politikai és társadalmi szerepe van Jugoszlávia minden nemzete és nemzetisége alkotótevékenységének és kultúrájának afirmálásában. Ezen a téren jelentős eredményeket értünk el. Azonban arra is rá kell mutatnunk, hogy a könyvek fordítása által megvalósuló kulturális csere, amelynek célja egymás megismerése, megértése és tisztelése, még mindig nincs mindannyiunk, Jugoszlávia minden nemzetének és nemzetiségének közös érdekeivel teljes összhangban. Hogy ez megvalósuljon, nemcsak a könyvkiadásban tevékenykedők, hanem mindannyiunk nagyobb összefogására és türelmes, kitartó mindennapi munkára van szükség.

Ugy vélem, hogy az országos jellegű Könyvhónap alkalmat nyújt arra, hogy a könyv és az igazi kulturális értékek népszerűsítésének gazdag, szer-teagazó és változatos formáival és tartalmával határozottan és szervezeten léphessünk fel mindaz ellen, ami álérték, és ami néha még az ember évszázados, könyv iránti hitét is meg-ingatja, s arra, hogy erőteljesen affir-máljuk értékeinket, mert — újra hang-súlyozom — a könyv az ember éle-tének és fejlődésének elválaszthatatlan kísérője, barátja és igaz tanúja. Ab-ban a reményben, hogy az ember és a könyv, az emberi és kulturális ér-tékek együtve tartozása a szocialista öngazgatás és kultúrájának fejlődése érdekében továbbra is erősödik, enged-jék meg, hogy a Könyvhónap 1986 elnevezésű rendezvényt megnyitottnak tekintsem.

RAJCSÁN István

KÖNYVEK VAJDASÁGRÓL —

A könyvhétre jelent meg az újdíve-ki Matica srpska Könyvtár Kataló-gusok sorozatában a *Könyvek Vajda-ságról* (Knjige o Vojvodini) című ki-advány, amely több mint 1600 mo-nografikus kiadvány leírását tartal-mazza. E bibliográfia azokat a ki-adványokat veszi figyelembe, amely tartományunkat, illetve a földrajzi-lag behatárolt terület egyes vidékeit és városait taglalja, vagy pedig tar-talmaz adatokat Vajdaság törté-nelméről, földrajzáról, művelődéséről, művészetéről, néprajzáról, sport-járól, gazdaságáról és nevezetes személyeiről. Ez az alapos mun-ka az 1777-től egészen napjaink-ig terjedő időszakot, azaz több mint kétszáz évet ölel föl, s 14 nyelven megjelent könyveket regisztrál. Leg-több a szerbhorvát nyelvű kiadvány, összesen 1212, majd számbelileg a magyar és német nyelvűek következ-nek (magyarból 208-at, németből 132-t jelez), de itt vannak a szlovák, román és ruszin kiadványok is. A bibliográfiába felvett és szakszerűen feldolgozott könyvek zöme természetesen Vajdaságban jelent meg, de akadnak Belgrádban, Zágrábban, Bu-dapesten, Bécsben, Lipcsében, Temes-váron és más városokban kiadottak vagy nyomtatottak is.

A kiadványt ötnyelvű előszó vezetibe, amely az említett adatokon kí-vül arról is informál, hogy „a katalógus könyvvanyaga az *egyetemes tizedes osztályozás* keretében szak-rendi csoportokra oszlik: a 0-ás csoport *általános művek* 103 tételt, az 1-es csoport, a *bölcsészet* 1 tételt, a 2-es csoport, a *vallás* 21 tételt, a 3-as csoport *társadalomtudományok* 335 tételt, az 5-ös csoport *természet-tudományok* 25 tételt, a 6-os csoport *alkalmazott tudományok* 135 tételt, a 7-es csoport *művészetek, sport* 217 tételt, a 8-as csoport, a *nyelvtudo-mány, irodalom* 120 tételt, a 9-es csoport *földrajz, életrajz, történelem* pedig 648 tételt tartalmaz. A történe-lemtudományi művek közül az élet-rajzot feldolgozó könyv, regionális monográfia és a tartalmát a népfel-

szabadító háborúból merítő alkotás a leginkább jelenlevő a katalógusban”.

NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR BELGRÁDBAN — Harmincegyedik alkalommal tartották meg október 23-a és 29-e között Belgrádban a nemzetközi könyvvásárt, amelyen hatvan ország mintegy hétszáz kiadvállalata vett részt, a jugoszláviai könyvkiadók közül pedig mintegy kétszázán állították ki legújabb termékeiket. A tavalyihoz képest a hazai címszavak száma csökkent, tizenkétezer helyett tízezer állítottak ki.

A Forum Könyvkiadó az idén is mintegy nyolcvan könyvet mutatott be, s akár a korábbi években, külön pannót kapott a marxista irodalom, a fordításirodalom, a versek, az irodalomtörténet, az ismeretterjesztő munkák, a regénypályázat díjnyertes alkotásai, a regény- és novellasorozat könyvei. Kiemelt helyen állt Székács József *Szerb népdalok és hősrégék* című könyvének hasonló kiadása. A Vuk Stefanović Karadžić gyűjtése alapján készült fordításkötet kettős jubileumot jegyez: Vuk Stefanović Karadžić születésének kétszázadik és a könyv megjelenésének százötvenedik évfordulóját. A hasonló kiadás mellett külön füzetben kiadták Stojan Vujičić és Szeli István akadémikus tanulmányát is.

A belgrádi nemzetközi könyvvásár kísérőrendezvényeként az idén is számos író—olvasó találkozót, könyvbemutatót tartottak. A Forum standján a fennállásának 25. évfordulóját ünneplő Új Symposion mutatta be jubileumi 249—250. számát, amely Kerkes László festő munkáinak reprodukcióit és a róla szóló tanulmányokat tartalmazza.

A hagyományos Szép Könyv versenyen a Forum-kiadványok közül Tolnai Ottó *Rokokokokó* című gyermekverskötetét második díjjal jutalmazták. A könyvet Pényovácz Endre illusztrálta, műszaki szerkesztője pedig Maurits Ferenc volt.

KIALLÍTÁS ÉS KÖNYVBEMUTATÓ — Könyvbemutatóval egybekötött

tárlatmegnyitót tartottak október 7-én Topolyán. A retrospektív tárlaton Ács József festőművész 1953 és 1984 között keletkezett negyvenegy alkotását állították ki, s bemutatták a Forum Könyvkiadónál nemrégiben megjelent Ács József képzőművészeti kismonográfiát. A könyvről Herceg János, Fehér Ferenc és Sava Stepanov beszélt, Bordás Győző pedig a Kiadó sorozatát mutatta be:

Tisztelt közönség!

Nem egy teljes év leforgása alatt immár másodszor találkozunk itt, Topolyán, monográfiabemutatóval egybekötött tárlatmegnyitón. Ez év januárjában Nagypáti Kukac Péter könyvét hoztuk ide, s láthattuk a festő életművének eddig legteljesebb bemutatását, ma pedig Ács József — Topolya másik nagy festője — előtt tisztelgünk kiadványunkkal és a tárlattal egyaránt. Olyan közegben vagyunk ismét, amely e monográfiák megjelenetésének segítségével is bizonyítja elkötelezettségét művészei iránt, s úgy érzem, bennünket is segít abban a törekvésünkben, hogy minél sikeresebben juttassuk el a képzőművészeti alkotásokat is a közönséghez. E közös célkitűzéseink sikeres megvalósítása bátorít arra, hogy ezúttal, a sorozat megjelenése óta első ízben számadást végezzünk: mit is valósítottunk meg eddig abból a kiadói tervből, amelyet még valamikor a hetvenes évek derekán fogadtunk el, s amely akkor mintegy harminc vajdasági képzőművészt kívánt így, kötetben prezentálni. Nos, az ambíciózus terv, ha az eredeti elképzelésektől valamivel lassabban is valósul meg, ma már nem terv csupán, hiszen a sorozat összesen nyolc kötetet számlál. Szabad legyen emlékeztetnem, hogy a Sáfrány Imre és a B. Szabó György munkásságát bemutatóval indult 1978-ban, majd folytatódott a képzőművészetünk nagy öregje, jeles modernje, Balázs G. Árpád festészetét szemléltetővel. A következő kötetben a két Pechnát ismerhette meg közelebbről is a közönség,

a szecesszió legjelentősebb vajdasági képviselőjét, Pechán Józsefet és fiát, Pechán Bélát, a kitűnő rajzoló, akit éppen a múlt héten temettünk Verbaszon. Egy nagyon korán elhunyt, kiváló tehetséget fedezett föl a Bíró Miklós-monográfia, majd ismét adósságot törlesztettünk a Hangya András-, a Nagypáti-, s most az Ács-monográfiával is. Ha már belekezdtem a fősorolásba, engedjék meg, hogy röviden számot adjak néhány tervünkről is. Még ez év novemberében, születésének centenáriumián, kötetten emlékezünk meg Oláh Sándorról, s most szerkesztjük a Milivoje Nikolajevic és a nemrég elhunyt festő, Faragó Endre munkásságát bemutató köteteket. Ha mindehhez hozzátesszük, hogy mi készítettük a zentai művésztelep huszonöt évét bemutató könyvet, s Milan Konjovic reprezentatív, párizsi katalógus is, s hogy e francia kiadást hamarosan a szerbhorvát és a magyar változat is követi, hogy minden valószínűség szerint a belgrádi Cvijeta Zuzoricé Képtárral közösen készítjük a Boschán-monográfiát, akkor talán sikerült érzékeltetnem, hogy nem magányos vállalkozásról kell beszélni immár, hanem olyanról, amely, nyilván évtizedes lemaradást pótolandó, igyekszik feltárni mindazokat a képművészeti értékeinket, amelyek ezt művészetük esztétikai szintje alapján meg is érdemlik.

El kell mondanom, mi a kiadóban, sajnos, nem vagyunk megelégedve e sorozat művészi kivitelezésével, valószínűleg még több szakmai hozzáértéssel és jobb műszaki-nyomdai megmunkálással kell majd a jövőben olvasóink elé varázsolni ezeket a festményeket, de sorozatunk koncepciójától nem térünk el: kis formátumú, kötött, lehetőleg szép kiállítású könyvvel igyekszünk bemutatni egy-egy vajdasági művész életművét vagy művészi pályájának egy szakaszát. A kiadványokat mindig rövid tanulmány, esszé, esetleg interjú vezeti be, majd pedig a színes és fekete—fehér reprodukciók következnek, amelyek, mint Ács kötetében is, a művész legjava alkotásainak legjavát adják. A könyvben

mindig a képek kapják a fő hangsúlyt, mert úgy véljük, hogy ezekben a kiadványokban elsősorban a képeknek kell vallaniuk a művészi pályáról.

Reméljük, hogy belátható időn belül sikerül utolérni önmagunkat, s egy napon e kis kötetek szinkronban haladhatnak az időszerű képművészeti törekvésekkel. Mert ma még csak óhaj, hogy a fiatalabb nemzedék tagjaira is gondoljunk, akárcsak az is, hogy egy-egy korszaknak, művészeti ágnak vagy művésztelepi munkának is monográfiát biztosítsunk. Holott nyilván ez volna természetes. Minden bizonnyal a topolyai művésztelep is megérdemelné egy, a zentaihoz hasonló könyvet. S ha bevezetném elején az együttműködés hasznos voltára utaltam, fejezzem is be azzal: ilyen közös összefogás eredményeképp a közeljövőben elkészíthetnénk Bicskei Péter, s aztán Zsáki István kötetét is.

A tervekről most kanyarodjunk vissza a valóságba, Ács József monográfiájához, amelyben láthatjuk mindazokat az emberi és művészi élményforrásokat, amelyek az alkotói világgépet meghatározzák, amelyekkel Ács József ifjúkorában, utazásai és vizsgálódásai, a művészettörténet és a művelődéstörténet tanulmányozása során találkozott. De erről szóljanak avatottabb ismerői, Herceg János, az író és Sava Stepanov, a művészettörténész, az Ács-monográfia bevezetőjének szerzői.

DANILO KIŠ KITÜNTETÉSE — Danilo Kiš ismert belgrádi író jelentős elismerésben részesült, megkapta a francia irodalom művészet és irodalom lovagrendjét. A kitüntetést Jugoszlávia párizsi követségén Jacques Lang egykori művelődési miniszter adta át Danilo Kišnek.

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT PÁVEL ÁGOSTON — Pável Ágostonra, a szlovén—magyar kulturális kapcsolatok kiemelkedő egyéniségére emlékeztek Szombathelyen, a születésének századik évfordulója alkalmából szerve-

zett kétnapos tudományos tanácskozáson, amelyen budapesti, szegedi, szombathelyi, maribori, ljubljanei, valamint úvidéki irodalomtörténészek, tanárok, fordítók és közéleti dolgozók vettek részt. A tudományos tanácskozás vajdasági részvevői Bori Imre, Juhász Erzsébet és Szilágyi Károly voltak, akik Pável Ágoston modern irodalom iránti fogékonyságát, Pável Ágoston és Ivan Cankar egymásra találásának körülményeit, valamint *A szegénysoron* című Cankar-regény fordítását elemezték.

CSÁTH GÉZA JANIKÁJA A SZOLNOKI SZÍNHÁZBAN — A szolnokiak szobaszínháznak nevezett sajátos játéktere adott otthont Csáth Géza 1911-es datálású kétrészes színművének, a Janikának. Az előadás — ha nem is hibátlan, de — jelentős vállalkozás, amelynek része lehet benne, hogy a novellista után a színdarabíró Csáth felfedezésére és rehabilitációjára is sor kerüljön. A dráma cselekményének megfelelően választották színhelyül a szobányi játékteret — a közönség is itt, a szobában foglal helyet —, amelynek bedíszletezése Antal Csabát dicséri. Az Új Tükör kritikusa (Csáki Judit) szerint a „szobaszínházi tér frappíroz”, Tarján Tamás a Népszabadságban pedig a tervező kiváló stílusérzékét is dicséri, a válogatott díszletelemek a „legintimebb életteret építik föl: a lakást, az otthont”, s ez a „megszólalásig hűséges, valóságos... középpolgári miliő”. Vagyis a „díszlet” olyan eszköz, amellyel „maga az élet lesz tárgya és eseménye” a Fodor Tamás rendezte előadásnak. Ahogy a képes hetilap kritikusa írja: „A naturalista kelléktár és hatásmechanizmus szinkronban van — a játék hiteles.” A hitelesség legnyilvánvalóbban Kézdy György alakításában érhető tetten. A Perticset alakító színész, ahogy Koltai Tamás írja az *Élet és Irodalom*-ban, a „hátával is játszik, amikor kényelmetlenül, kínlódva leülne a receptet író orvos háta mögé, a szemil »bocsánat, hogy élek« láthatatlan pozíciójába.” Az előadás mindhárom

méltatója dicséri Kézdy karakteres alakítását. A színész, írja Koltai, a „figura alkotójához méltóan lélektanilag fölboncolja, kicélelőzza, belülről átvilágítja és diagnosztizálja Pertics Jenőt, hogy aztán a vizsgálat eredményét úgy nyújtja át, mint bonyolult jellemet”. Minden mozdulata igazi, „görnyedése” nemkülönben, mint „affektálva elénekelt álszent félmondattal”. S épp hitelességével leplezi le a dráma főszereplőjét, mutatja meg a figura keményfősségét, ébreszt rá „olyan ember belső sivárságára, érzelmi szegénységére, pontoskodó-fontoskodó szerepvágyára, sörtől-bortól könnyen meghozott stupid nyugalmára — és: pislákoló tulajdonságaira”, aki „nem volt (talán nem volt) eleve puha, gyöngé anyag”, de ilyené tette a kisbetűs élet. Ebben az előadásban, melyben „minden el van játszva”, de amelyben „semmi sem immitált”, Perticsné, a szeretőt tartó feleséget, Bajcsya Mária alakítja, „korlátolt és üres asszonyt játszik, fáradt, keserű, hervadó nőiességgel színeve”. A kritikák talán csak a szeretőt megformáló Tóth József teljesítményének megítélésében vannak mást-mást, egyikük „némán is súlyos alakításnak” látja a színész munkáját, a másik vélemény szerint „áthasonulása” — mert „alapegyénisége elűt az előírt figurától” — „nem egészen sikerült.” Az epizódisták közül figyelemre méltóbb alakítást nyújt Koós Olga és Dobák Lajos, a mama, illetve a háziúrny szerepében. Fodor Tamás rendezése mindenképpen siker, s ennek tudatában remélhetjük, hogy jövő ilyenkor, amikor a kölcsönösség jegyében a szolnokiak látogatnak majd Újvidékre, közönségünk is láthatja a Janikát, melynek írója éppen jövőre lenne százesztendő. (G.)

TIZENÖT ÉVES AZ ÜZENET — Az *Üzenet* c. folyóirat megjelenésének tizenötödik évfordulója alkalmából díszülést tartottak a szabadkai Városi Könyvtár olvasótermében, s átadták az 1985. évi *Üzenet*-díjakat. Az évfordulóra az *Üzenet* jubileumi számot jelentetett meg.